

Posudek oponentky na bakalářskou práci Noemi Macko-Forgáčové „Vnitropohlavná kompetícia u žien a mužov“

Předkládaná teoretická bakalářská práce se zaměřuje na rešerši vnitropohlavního výběru u mužů a žen v kontextu evoluční psychologie. Obsahově práce čítá celkem 53 stran, z čehož samotný text je rozepsán na 38 stran. Autorka v práci představuje pojmy přirozený výběr, dělený na pohlavní a přírodní, dále mezipohlavní výběr a mezipohlavní kompetici, a to jak u mužů, tak u žen. Autorka cituje přes 75 zdrojů relevantní primární a sekundární literatury, nicméně pracuje v textu s různorodou citační formou. V úvodu práce mně osobně chybí stanovení cíle této teoretické bakalářské práce. V podobném stylu na mě pak celá práce i působí. Tím, že není přesně napsáno, co autorka touto prací sleduje, působí text spíše jako učebnicový výčet evolučních teorií a hypotéz.

Autorce se nicméně v začátku práce přehledně daří uvést první kapitoly, představit pojmy a teorie. Některé pojmy vysvětluje přímo v textu, na jiné odkazuje formou poznámek pod čarou, a tím napomáhá čtenáři zorientovat se v tématu. Ačkoliv osnova textu dává smysl a vesměs veškerý text, který autorka předkládá, je srozumitelný, práci bych vytkla několik bodů. Jako nejdůležitější vidím, že text práce je nepoměrně rozdělen. Převažuje část zabývající se představenými teoriemi a hypotézami u ostatních živočichů, než je člověk. Nepoměrně k tomu je pak sepsána podstatně kratší část s informacemi o tom, jak tyto modely fungují u lidí.

V práci na mnoha místech chybí metodologie předkládaných studií, které by čtenáře uvedly do výsledků. Zároveň pak často chybí, jak si autoři výsledky vysvětlují. V textu se tak například dozvídáme, že muži používají jako strategii vnitropohlavního výběru použití parfému na místech, kde není potřeba, jako je pláž, či používají fyzické konflikty a boje v kompetici o ženy (str. 43). Ocenila bych na těchto místech, které jsou již věnovány předchozím výzkumům, studie šířeji popsat. Zároveň tak strohý výčet strategií může působit mírně reduktivně, např. že muži volí v extrémní formě agresi a vraždění jako strategii vnitropohlavního výběru (str. 29).

Závěr práce je pak spíše shrnutím informací, které jsou čtenáři již dříve předkládány. Autorka se nad studii nezamýšlí kriticky a v závěru nenavrhuje žádné neprozkoumané oblasti, které by po dokončení rešerše mohla znát. Celkově práce působí spíše jako

rozpracovaný text, který má dobrý potenciál, dobrou strukturu, ale je velice strohý a čtenáře nevede hluboce do tohoto fenoménu.

V rámci obhajoby bych ráda, aby se studentka vyjádřila k následujícímu:

1. Na str. 32 autorka vysvětluje studii Fishera (2004). Píše, že vzorek tvořili muži i ženy, a to přesto, že ve studii sledovali vliv estrogenu na hodnocení. Jakou roli měli muži v tomto výzkumu? Z textu také nerozumím výsledkům, které jsou popsány následovně „Z tohoto výskumu bolo zistené, že ženské tváre sú atraktívnejšie ako mužské tváre ale aj to, že ženy s vysokou hladinou estrogénu hodnotili ženské tváre ako menej atraktívne než ženy ktoré vykazovali nižšiu hladinu tohto hormónu. V takomto prípade môže veľmi rýchlo dochádzať k verbálnemu osočovaniu a hanlivým komentárom na adresu ich rivalky s nižšou hladinou estrogénu.“ Zajímá mě, zda to jsou výsledky pouze pro ženskou skupinu, nebo zde autorka zahrнула i výsledky mužů. Dále nerozumím dobře v jakém případě dochází ke zmíněnému osočování. Prosím autorku o dovysvětlení.
2. Zajímalo by mě, jaký cíl v práci autorka měla a k čemu chtěla v práci dojít. Zároveň po zpracování představené literatury bych se autorky ráda zeptala, jaké oblasti jsou tedy málo prozkoumané a jaké aspekty tohoto fenoménu by navrhovala do budoucna studovat.

I přes uvedené nedostatky práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení dobře.

V Praze 16.9.2020

Mgr. Kateřina Potyszová